

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.047/2023/9.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Szkaliczki Zsolt (címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Dubovecz Réka (címe)

A per tárgya:

Végkielégítés, felmondási időre járó távolléti díj megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és megfellebbezett határozatának a száma:

Gyulai Törvényszék 5.M.70.051/2022/16.

A fellebbező fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes, 5.M.70.051/2022/17.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az elmaradt munkabér címén alperest terhelő fizetési kötelezettséget 3 124 377 (hárommillió-egyszázhuszonnégyezer-háromszázhetvenhét) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 100 000 (egyszázezer) forint másodfokú eljárási költséget.

A le nem rótt 2 572 (kettőezer-ötszázhetvenkettő) forint elsőfokú, valamint 323 680 (háromszázhuszónháromezer-hatszáznyolcvan) forint fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A tényállás

- [1] Az alperesi intézmény fenntartója a (fenntartó neve) (a továbbiakban: (fenntartó nevének rövidítése)).
- [2] Az alperes a 2016. január 13.-ától munkaszerződés alapján jogi referens munkakörben foglalkoztatta a felperest. A munkaszerződés 2022. június 14-i módosítása szerint a felperes havi munkabére 460 800 forint.
- [3] A munkaköri leírás alapján a felperes munkakörébe tartozott egyebek mellett a házipénztár kezelése, a pénztárkönyv havonkénti zárása, az elszámolásra kiadott előlegek nyilvántartása a megfelelő számítógépes programokkal. Az alperes 2019. január 1-jétől hatályos pénzkezelési szabályzatának III. fejezete szerint a pénztárosi feladatokat a felperesnek kellett ellátni. Az alperesnél a könyvelő a perbeli időszakban (könyvelő neve) volt, aki a pénztárellenőrzést is elvégezte.
- [4] Az alperes igazgatója 2015-től 2020-ig (igazgató 1 neve) volt, aki a vezetői kinevezés lejártá után egy ideig megbízottként vezette az intézményt, majd 2021. január 1-től pályázat alapján újra kinevezték igazgatónak. Ez a jogviszonya 2021. május 17-én megszűnt, majd 2021. augusztus 1-jétől 2022. június 4-éig az alperessel kötött megbízási szerződés keretében nemzetiségi kultúrafejlesztéssel, kapcsolattartással, rendezvényszervezéssel összefüggő feladatokat látott el.
- [5] (Igazgató 1 neve) igazgatói munkakörének megszűnése után a (fenntartó nevének rövidítése) az intézmény vezetésével igazgatói jogkörben (igazgató 2 neve)-t bízta meg, aki ortodox lelkész, az alperesnél 2016. szeptember 1-jétől dolgozott kulturális referensként. A magyar nyelvet saját megítélése szerint nem beszéli jól, és nem mindig érti pontosan. Az igazgatói jogkörben a feladatát képezte, hogy a folyamatban lévő projektek végigvitelét vezesse. Ez a gyakorlatban az jelentette, hogy a (fenntartó nevének rövidítése) közvetlen utasításait hajtotta végre. Az ideiglenesen megbízott intézmény vezető munkavállalóit nem ellenőrizte, tőlük sem a munkák elvégzését, az aktuális feladatok teljesítését nem kérte számon, részletekbe menően nem ismerte a pénzkezelés és a pénztárellenőrzés rendjét.
- [6] A házipénztárt az alperesnél, még (igazgató 2 neve) vezetőkénti hivatalba lépése előtt kialakított gyakorlat szerint az alperes irodájában lévő egyik szekrényben elhelyezett fémkazettában tartották, melynek a kulcsai magában a kazettában voltak, a lezárt szekrény kulcsát pedig egy bögrében helyezték el. Erről a munkavállalók mindegyike tudott. A kazettában tartották az alperes forintban és külföldi valutában (lejben) lévő pénzkészletét és a bankkártyáját is.
- [7] A felperes és (könyvelő neve) (könyvelő és pénztárellenőr) részére az alperesi munkáltató egyaránt lehetővé tette, hogy a munkájukat otthon is végezzék. Ezzel kapcsolatban írásbeli intézkedés kiadására, vagy az otthoni munkavégzés feltételeinek a szabályozására nem került sor. (Igazgató 2 neve) a felperes és (könyvelő neve) eziránti igényét minden további feltételszabás nélkül még a járványügyi veszélyhelyzet idején engedélyezte.
- [8] Az alperes nemzetiségi kulturális rendezvények érdekében különféle pályázatokat nyújtott be az (alapítvány neve)-hez, melyek közül 2022-re egy romániai néptánc-tábor megrendezésére lehetőség nyílt. A rendezvény lebonyolításában való közreműködésre egy romániai gépkocsivezetővel is megállapodtak, aki közölte (igazgató 1 neve) akkori igazgatóval, hogy fuvardíjfelőlegre tart igényt. Az igazgatóasszony 2022. április 8-án felhívta a könyvelőt, akitől megtudta, hogy a házi pénztárban van lej, de mivel ő magas vérnyomás miatt épp orvoshoz ment, ezzel kapcsolatosan nem tudott intézkedni. Ezután az igazgató (igazgató 2 neve)-t kérte meg, hogy adja át a pénzt a gépkocsivezetőnek, majd annak

társaságában az alperesi irodában megjelent. A pénzáadásról egy egyszerű átvételi elismervény készült az irodában, melyet a gépkocsivezető aláírt és lebélyegzett. A pénz a házipénztárból pontosan nem rekonstruálható módon került a gépkocsivezető birtokába, de tény, hogy (igazgató 2 neve) tudtával és egyetértésével, és a felperes ekkor nem volt jelen, mert előzetes bejelentéssel otthon dolgozott.

[9] A (fenntartó nevének rövidítése) részéről 2022 márciusában (igazgató 3 neve)-t nevezték ki igazgatónak, 2022. április 11-i kezdő időponttal. A (fenntartó nevének rövidítése) hivatalvezetője, (hivatalvezető neve) 2022. április 8-án (pénteken) jelezte (igazgató 2 neve)-nek, hogy a következő hét hétfőjén (igazgató 3 neve) hivatalba lép. Egy magyar nyelvű iratot küldött át, amelyben kérte, hogy (igazgató 2 neve) az átadás-átvételt az abban foglalt szempontok szerint készítse elő. (Igazgató 2 neve) részéről azonban eziránt intézkedés nem történt.

[10] Az új igazgató, a (fenntartó nevének rövidítése) elnöke, (fenntartó elnökének neve), valamint (hivatalvezető neve) hivatalvezető és (jogi referens neve) jogi referens 2022. április 11-én együtt jelentek meg az alperes székhelyén, ahol a munkavállalók közül csak (igazgató 2 neve) és (munkavállaló neve) voltak jelen. Utóbbit az alperes kulturális referens munkakörben foglalkoztatta, ténylegesen azonban udvarosi-gondnoki feladatokat látott el.

[11] A felperes ezt megelőzően utoljára 2022. április 7-én, csütörtökön dolgozott a munkahelyén, 2022. április 8-án (pénteken) a megengedett gyakorlatnak megfelelően otthon maradt, majd 2022. április 11-én, hétfőn – csakúgy, mint (könyvelő neve) – e-mailen megbetegedését jelezte, és a keresőképtelenségét igazoló orvosi iratot küldött. (Igazgató 3 neve) tudomásul vette, hogy a felperes betegsége miatt nem tud részt venni az átadás-átvételnél.

[12] (Igazgató 3 neve) az átadás-átvétel során azzal szembesült, hogy (igazgató 2 neve) több kérdéssel nem rendelkezik érdemi információval, ideértve a számítógépes rendszerek használatához szükséges jelszavakat. Az iratokat rendezetlenül, hiányosan találták.

Az átadás-átvételnél jegyzőkönyvet vettek fel, amelyben – egyebek mellett – a következőket rögzítették:

8. pont: A pénzkazettában átadásra került készpénzfelvételi utalványtömb, 2022.04.08 üzemanyagszámla: 27 534 forint, 46 120 forint készpénz

9. pont: Szigorú számadású nyomtatványok lezárt nyilvántartása nem került átadásra (kiegészítés szükséges)

A jegyzőkönyv további, jelen per szempontjából nem releváns hiányokra is utalt.

[13] A munkakör átadója kijelentette, a jegyzőkönyvben feltüntetett hiányosságok pótlását igyekszik a lehető leghamarabb teljesíteni. A hiányzó információk, dokumentumok, nyilvántartások a felperes, illetve (könyvelő neve) birtokában vannak, a munkavállalók távollétére tekintettel a jelenős mértékű hiányzó adat, irat pótlása szükséges. A jegyzőkönyv rögzítette, a hiányosságok pótlásáig a munkakör átadás-átvétele nem tekinthető teljes körűnek.

[14] Az átadás-átvétel során (munkavállaló neve) megmutatta az új igazgatónak a pénzkazetta kulcsának a tárolási helyét. Az igazgató a kulcsot magához vette.

[15] A bérszámfejtést és a könyvelést a (fenntartó nevének rövidítése) apparátusa segítette 2022 áprilisában és májusában.

[16] Az alperes új igazgatója és a felperes 2022. április 27-e és június 8-a között több e-mailt váltott, melyek témája a felperes béremelési igénye volt. A munkakör átadásáról, esetleges hiányosságokról nem volt szó, az igazgató nem kért tájékoztatást, sem hiányzó adat

szolgáltatását. Az április 11-i jegyzőkönyv felvételét követően egészen 2022 június végéig (igazgató 2 neve) sem kereste a táppénzen lévő felperest további adatszolgáltatás érdekében.

[17] (Igazgató 3 neve) 2022. június 20-án arról érdeklődött a fenntartónál, van-e mód arra, hogy Romániában román pénznemben szerezzen be eszközöket. A hivatalvezető a 2021. december 31-i mérlegbeszámoló alapján megállapította, hogy az alperes készpénzben 222 747 forint értékű román lejjelel rendelkezik. Ugyanezen a napon az átadás-átvételt ismét megkísérelték. Ekkor az április 11-i jegyzőkönyvet azzal egészítették ki, hogy a pénztári bizonylatok között lefűzésre került a valutapénztár 2021 decemberi zárása, azonban a bankjegyek nem állnak rendelkezésre. (Igazgató 2 neve) azt mondta, nem rendelkezik információval, mert a valutapénztárt a felperes kezelte. A jegyzőkönyv tartalmazta, hogy a körülmények tisztázása végett (igazgató 2 neve) megkísérelte elérni a felperest, aki sem a telefont nem vette fel, és e-mailre sem válaszolt. Az e-mailben (igazgató 2 neve) csak azt kérte a felperestől, hívja vissza, azt nem közölte, hogy milyen ügyben.

[18] (Tanár neve) néptánc tanár 2022. június 22-én megjelent az alperesnél, és átadott a 2987,9 lej készpénzben (igazgató 2 neve)-nek egy román nyelvű okirat kíséretében, ami azt tartalmazta, hogy (személy neve) a (tábor neve) szállítási előlegét visszaszolgáltatja, mert a tábort másutt, más szállítóval rendezik meg. Elmondta azt is, hogy a pénzt (igazgató 1 neve) megbízásából hozta. (Igazgató 2 neve) a pénzt elzárta, és minderről 2022. június 27-én tájékoztatta az új igazgatót.

[19] Az alperes 2022. június 28-án a felperes munkaviszonyát azonnali hatállyal felmondta. A felmondás jogalapjaként a 2012. évi I. törvény (Mt.) 78. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozott.

[20] A felmondás ténybeli alapként rögzítette, hogy a felperes jogi referens munkakört látott el, de munkakörébe tartozott a pénztárosi feladatok ellátása is. Az alperes 2019. január 1-jétől hatályos pénzkezelési szabályzatának III. fejezete rendelkezik a házipénztár-kezelési szabályokról. Az átadás-átvétel folyamatában a pénztárosi feladatokat illetően több hiányosságot tártak fel, az alábbiak szerint:

[21] - egyes szigorú számadású nyomtatványok őrzése és nyilvántartása nem a pénzkezelési

szabályzatnak megfelelő volt;

[22] - nem valósult meg a valutanyilvántartás excel táblában való vezetése;

[23] - az alperes 2021 decemberi nyilvántartása szerint a valutapénztárban 222 747 forint értékű

román lejnek kellett volna lennie, de az nem volt meg. A pénztár kezelése, őrzése a pénztáros

feladata, arról az igazgatót helyettesítő munkatársnak nem volt tudomása. (igazgató 2 neve) 2022. június 20-án megkísérelte a felperest elérni a körülmények tisztázása érdekében, de a megkeresésekre nem válaszolt.

[24] Ezt követően egy kívülálló harmadik személy 2987,49 lej vitt be az alpereshez, amelyet a munkatársak átvettek és elzártak; erről az igazgató csak 2022. június 27-én értesült. A felperes felróható magatartásaként értékelte az azonnali hatályú felmondás, hogy a felperes olyan személy részére adhatta át a valutát, aki az alperesnél nem rendelkezett pénzkezelési jogosultsággal.

[25] Emellett az azonnali hatályú felmondás szerint a felperestől elvárható lett volna, hogy a munkáltatóval megfelelően kommunikáljon. A felperes nem áll kórházi kezelés alatt, az Mt. 6. § (2) bekezdése szerint együttműködési kötelezettséggel tartozik. A béremeléssel

kapcsolatos igényeit ki tudta fejezni, elvárható lett volna a munkakörrel kapcsolatos információk és adatok tekintetében történő kommunikáció a munkamenet megfelelő biztosítása érdekében.

[26] A felperes a munkaviszony megszüntetése következtében 2022. július 1-től az ítélelhozatal időpontjáig összesen 5 068 812 forint jövedelemtől esett el. Ebből táppénz, rokkantsági ellátás és részmunkaidőben végzett munka bére címén megtérült 2 738 411 forint, a fennmaradt kára 2 330 401 forint.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[27] A felperes módosított keresetében kérte, állapítsa meg a bíróság, hogy az azonnali hatályú felmondás jogellenes; kötelezze az alperest 921 600 forint, 2 havi távolléti díj alapján számított végkielégítés megfizetésére; elmaradt jövedelem címén 2 330 401 forint; másodlagosan 621 200 forint felmondási időre járó távolléti díjnak megfelelő átalánykártérítés megfizetésére; továbbá a perkiöltségigényét, melyet 162 000 forintban számította fel.

[28] A kereset jogalapjaként az Mt. 82. § (1) és (2) bekezdésére, vagylagosan a (4) és a (3) bekezdésére hivatkozott. A perkiöltség felszámításának alapja a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pont.

[29] Hivatkozása szerint az alperes két felmondási okot nevesített, egyrészt, hogy a felperes olyan személynek adhatta át a valutát, aki nem rendelkezett az alperes szervezetén belül pénzkezelési jogosultsággal, illetve az elvárható kommunikációt nem teljesítette. Kérte figyelembe venni, hogy 2022. április 11-étől keresőképtelen állapotban volt. Ezt megelőzően 2022. április 7-én az igazgatói munkakör-átadás előkészítése kapcsán (könyvelő neve) gazdasági ügyintézővel elvégezték a pénztár ellenőrzését, és ekkor még megvolt a teljes összeg. Erről tájékoztatták az igazgatói jogkört ellátó munkatársat is. A munkanap végén a pénztár kulcsait olyan helyen zárták el, ahol ahhoz az intézmény mindenkori vezetője hozzáfért.

[30] Állította, hogy a 2021. december 31-ei mérleg szerint pénzállomány a keresőképtelenségét megelőző utolsó napon a pénztárban rendelkezésre állt, ezt követően ő a pénztárt nem kezelte, mert betegállományba került.

[31] A munkáltató részéről semmilyen tisztázást célzó megkeresést nem kapott, mert amikor őt (igazgató 2 neve) kereste, már nem volt a munkáltatói jogkör gyakorlója. Az alperes igazgatója először csupán a munkaviszony közös megegyezéssel történő megszüntetésére tett javaslatot, azonnali hatályú felmondást ekkor még nem helyezett kiállításba. Keresőképtelen állapotáról a munkáltatót korábban e-mailben értesítette, a kommunikációban mulasztás őt nem terheli.

[32] Vította azt is, hogy a valutapénztár kapcsán mulasztást követett volna el. Ezzel szemben ismeretlen személy a távollétében a pénztárt kinyitotta és abból valutát adott ki, amiről a szabályzat szerint jegyzőkönyvet kellett volna készíteni és a kifizetést bizonylatolni. Az idegenkezű pénztárnyitást igazolja, hogy a jegyzőkönyv szerint a kazettában egy április 8-ai számla is volt, amikor már ő nem jelent meg az irodában.

[33] Életszerűtlen, hogy a munkakör átadása 2022. április 11-étől június 20-áig tartott volna, és főleg, hogy a pénzkészletet csak akkor ellenőrizték, ezért arra lehet következtetni, hogy az azonnali hatályú felmondásra irányadó 15 napos határidőt sem tartották be.

Az alperesnél nem voltak szigorú számadású nyomtatványok, azokat gépi úton állították elő, melyet a gazdasági ügyintéző kezelte.

A valutaállomány változását excel táblázatban vezették, azt maga az alperes csatolta a periratokhoz. A pénzkezelési szabályzat szerint a valutapénztár-jelentést havonta, illetve amennyiben nincs forgalom, a valutaforgalom hónapjának utolsó napján kell lezárni. Ebből következik, hogy 2022. január 1. és április 7. között semmilyen bejegyzést nem kellett megtenni.

A valutapénztár szabálytalan kezelését az követte el, aki abból az ő távollétében pénzt adott ki, anélkül, hogy a pénztárnyitásról jegyzőkönyvet vett volna fel.

[34] Az alperes a kereset elutasítását kérte, védekezése szerint az általa közölt azonnali hatályú felmondás megalapozott és okszerű volt, munkáltatóként úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Az átadás-átvételi jegyzőkönyvre utalt az azonnali hatályú felmondás, amely rámutatott a felperes munkakörét érintő alapvető hiányosságokra, nevezetesen, hogy a szigorú számadású nyomtatványok őrzése, nyilvántartása elmaradt. Jelentős mennyiségű ilyen jellegű iratnak kellett volna lennie, ezek azonban nem álltak rendelkezésre. A pénzmozgásokról nyilvántartás sem volt, ez nem felel meg a pénztárkezelési szabályzatnak. A valutanyilvántartás Excel táblában való vezetése nem valósult meg, ez sem papíron, sem a gépen nem volt megtalálható. A második átadás-átvételnél derült ki, hogy nem áll rendelkezésre a pénztárban, illetve az alperesnél a valuta, jöllehet a teljes anyagi felelősség a felperest terhelte a pénztár kezeléséért. A továbbiakban a munkáltató tapasztalata az volt, hogy a felperes nem működött együtt a tisztázás kérdésében, és hiányzott a kommunikáció. Nem fogadható el a felperes hivatkozása, hogy ez azért maradt el, mert őt a munkáltató nem kereste. A munkáltató feladata, hogy munkát biztosítson és munkabért fizessen, míg a munkavállalóé az, hogy elvégezze a munkát, működjön együtt, ideértve azt is, hogy tájékoztassa a munkáltatót, hogy meddig lesz előreláthatólag táppénzen, illetve közölnie kellett volna, hogy mikor áll munkába, de felperes (igazgató 2 neve)-t nem hívta vissza és e-mail megkeresésére sem válaszolt. Azt nem várhatta el, hogy személyesen az igazgató foglalkozzon vele; az, hogy a felperest (igazgató 2 neve) kereste, a munkáltatóval szemben a kommunikáció terén támasztható követelményeket kielégíti.

[35] Alperes arra is hivatkozott, hogy a felperes elvette az ellenőrzés lehetőségét a munkáltatótól azzal, hogy bizonyos okiratokat, így például minden egyes pénztárnyitás, illetve -zárás alkalmával a pénzkezelési szabályzat szerinti jegyzőkönyvet nem készítette el. Ha az április 7-i pénztárátadásról készült volna ilyen okirat, akkor ezzel a felperes teljes egészében kimenthette volna magát a felelősség alól. Az ellenőrzés lehetetlenné tétele a munkáltató gazdasági érdekeit sérti. Végül utalt arra, a felperes magatartása az alperesnél bizalomvesztéshez vezetett.

Az elsőfokú bíróság döntése és annak indokai

[36] Az elsőfokú bíróság ítéletével a kereseti kérelemnek helyt adva, megállapította az alperes azonnali hatályú felmondásának jogellenességét. Kötelezte az alperest végkielégítés címén 921 600 forint, elmaradt munkabér címén 2 330 401 forint felperes javára történő megfizetésére, valamint perköltségben is marasztalta az alperest.

[37] A bíróság ítélete jogi indokolásának elején ismertette a perbeli jogvita elbírálásához alapul szolgáló Mt. rendelkezéseket és rögzítette, hogy az azonnali hatályú felmondás feltételeinek vizsgálatát az Mt. 78. § (1) bekezdés, valamint (2) bekezdés rendelkezéseiben rögzített szempontok szerint végezte el. A szigorú számadású nyomtatványok kezelésével, valamint a nyilvántartás átadásával kapcsolatos mulasztásra alapított felmondási indokok esetében az Mt. 78. § (2) bekezdésében előírt 15 napos határidő elmulasztását állapította meg. Az új alperesi igazgató ugyanis már a 2022. április 11-ei átadáskor teljes körű információt szerzett a szigorú számadási nyomtatványok kezelésének módjáról, illetve arról, hogy ez a

felperes munkakörébe tartozik, és arról is, hogy a lezárt nyilvántartás nincs átadva. Ennek ellenére e mulasztás jogkövetkezményének levonásával 2022. június 28-ig, vagyis a felmondás időpontjáig kivárt, emiatt a felmondás ezen okok tekintetében elkészt, azok érdemi vizsgálatára a perben nem kerülhetett sor.

[38] A további felmondási okokat illetően a bíróság érdemben vizsgálta, hogy azok alapul szolgálhattak-e a felperessel szemben azonnali hatályú felmondásra. A peradatok alapján az tényszerűen megállapítható volt, hogy az átadás-átvétel időpontjában a valutanyilvántartás szerinti, lejben meghatározott pénzüsszeg nem volt fellelhető a házipénztárban. Ezzel kapcsolatban azonban (igazgató 1 neve) és (igazgató 2 neve) tanúvallomása egybehangzott arra nézve, hogy ők adták át 2022. április 8-án ezt a pénzüsszeget a megbízott román gépkocsivezetőnek előlegként. A felperes ezen a napon nem volt jelen a munkahelyen, ezért neki nem felróható, hogy az átadás-átvétel alkalmával, illetve későbbiekben, egészen a visszaadásig nem volt az alperes birtokában ez a készpénzüsszeg. Emiatt felperesi kötelezettségszegés nem állapítható meg.

[39] A bíróság felperest mentesítő körülményként értékelte, hogy a pénzüsszeg kiadásától kezdődően a felperes nem dolgozott, az átadás-átvétel időszakában betegállományban volt. Az erre az időszakra eső mulasztásokkal kapcsolatban az ő munkajogi felelőssége nem állapítható meg. A tanúk alátámasztották, hogy a felperes nem volt jelen és nem volt döntési helyzetben a pénztárból való pénzkidadás kapcsán. A bíróság kitért arra is, az a pénzkézelési szabályzattal ellentétes gyakorlat, hogy a pénztárhoz korábban bárki hozzáférhetett, a dolgozók konszenzusán alapult. Ennek a nem jogszerű gyakorlatnak a megengedése és fenntartása azonban a bíróság álláspontja szerint az alperes terhére értékelendő. A bíróság ezen felmondási indokot illetően összegzésként rögzítette, a felperest munkaköréből eredő kötelezettségszegés nem terheli, az alperesi tulajdont képező, lejben meghatározott készpénzvaluta átadás-átvételnél hiánya miatt az azonnali hatályú felmondás nem tekinthető okszerűnek.

[40] A bíróság nem találta okszerűnek a kommunikáció hiányával kapcsolatos indokot sem, az átadás-átvétel lebonyolításának nem volt akadálya az, hogy a felperes betegsége miatt ebben az időszakban távol maradt a munkahelyéről. Az intézmény vezetésének átvételekor az igazgatói feladatokat nem a felperes, hanem aktuálisan (igazgató 2 neve) látta el. Mindazokkal az információkkal, melyeket az új igazgató rendelkezésére kellett volna bocsátani, e korábbi megbízott igazgatónak tisztában kellett volna lennie. Ha ezzel kapcsolatban információra volt szüksége a felperestől, akkor neki kellett volna már korábban, megelőzőleg eziránt tájékozódnia. Ennek elmaradása felperes terhére nem értékelhető, bármiféle munkamegosztás alkalmazása nem mentesíti a munkavállalókat kötelezettségeik teljesítése alól, a munkafeladat munkáltatói utasítás nélkül történő átadása esetén is fennmarad az átadó munkavállaló felelőssége.

[41] A bíróság figyelembe vette, hogy a per során meghallgatott alperesi igazgató nem vonta kétségbe, sőt megerősítette a felperes akkori keresőképtelen állapotát, ezt ő tudomásul vette és ezért nem is hívta fel az átadás-átvétel kapcsán bármely feladat elvégzésére. A becsatolt e-mail üzenetváltások kapcsán a bíróság megállapította, hogy azok a felperes munkabér emelésével voltak kapcsolatosak, míg alperesi oldalról egyetlen kérdés sem merült fel, melyre felperes megtagadta vagy elmulasztotta volna a válaszadást. A bíróság megjegyezte, (igazgató 2 neve) 2022. június 20-ig nem kereste a felperest és nem kért tőle az átadás-átvételnél szükséges információszolgáltatást, jóllehet azok a hiányosságok, melyeket neki kellett volna pótolnia, már 2022. április 11-én jegyzőkönyvben rögzítésre kerültek. Ő ennek ellenére nem kereste a felperest e tárgyban, és emiatt felperesnek nem is volt tudomása arról, hogy az átadás-átvétel milyen akadályokba ütközik. A felperes 2022. tavaszi időszakban több e-mailt váltott (igazgató 3 neve)-vel is, melyek azt tették számára

egyértelművé, hogy az új igazgató teljes egészében átvette a munkáltatói jogok gyakorlását. A bíróság az alperesi oldal terhére értékelte, hogy (igazgató 2 neve) nem a jóhiszeműség követelményének megfelelő magatartást tanúsított, amikor nem közölte az átadás-átvételt, hogy tudomása van bizonylatolás nélküli kifizetésről, annak ellenére, hogy ekkor ő a munkakör átadás során intézményvezetői jogkörben járt el.

[42] A bíróság nem vizsgálta a bizalomvesztéssel kapcsolatos alperesi hivatkozást, mivel az írásban közölt felmondás ilyen indokot nem tartalmazott, az indokok köre utóbb nem bővíthető ki. A bíróság csak azt vizsgálta, ami aktuálisan a felmondás tárgyát képezte, de ezen felmondási okok egyike esetében sem találta megalapozottnak az alperesi felmondást, ezért részben elkészttség, részben okszerűtlen indokolás miatt a felmondás jogellenességét állapította meg. Ennek jogkövetkezménye, hogy alperesnek elmaradt munkabér és végkielégítés kifizetési kötelezettsége áll fenn felperes javára, melynekösszecszerúsége a per során nem volt alperes részéről vitatott.

Az alperes fellebbezése és a felperes fellebbezési ellenkérelme

[43] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen kérve annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezést, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását. A jogi érvelés körében előadta, álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást nem állapította meg teljeskörűen, a tanúvallomásokot tévesen értékelte és azokból okszerűtlen következtetésre jutott, a döntése jogszabálysértő.

[44] Elsődlegesen (igazgató 2 neve) magyar nyelv tudásával kapcsolatos ítéleti megállapításokat kifogásolta, hangsúlyozva, hogy az említett személy magyar nyelvtudása megfelelő volt, alkalmassá tette az intézményvezetésre, ezt a korábbi intézményvezető tanúvallomása is megerősítette. Pontos ismerete volt a pályázatok állásáról és a pénzkezelés rendjéről. Az ő felelősségi körébe tartozott a munkavállalók feladatokkal való ellátása, számonkérése, ellenőrzése. Nyilvánvalóan tudomása volt a hanyag pénzkezelési gyakorlatról, illetve arról, hogy a felperes nem tartotta be a pénzkezelésre vonatkozó szabályokat. Az ő felelősségi körébe tartozott volna az is, hogy a pénztáros keresőképtelen állományba kerülése esetén gondoskodjon helyettes pénztárosról. E vezetői felelősség ugyanakkor nem menti fel a pénztárfelelősséggel tartozó felperest, mivel az ő munkaköri kötelessége volt a pénztári feladatok teljes körű ellátása.

[45] Alperes hangsúlyozta, a lejjel kapcsolatos pénzkezelési anomáliák nem a felperes táppénzes időszaka alatt kezdődtek, hanem már lényegesen korábban gyakorlattá váltak. A felmentést megalapozó ok egy folyamat eredményeként alakult ki, melyben a felelősség egyértelműen a felperest terheli. A fenntartó, illetve annak képviselője az igazgatói munkakör átadás-átvétele előtt nem volt ismeretében annak, hogy az intézményben ilyen helytelen pénzkezelési gyakorlat folyik. Az alperes a továbbiakban idézte az önkormányzati hivatal pénzkezelési szabályzatának rendelkezéseit, melyekkel szemben áll az, hogy a bizonylatolás nélkül került valuta kívülálló, harmadik személyekhez. A felperes hosszabb időn keresztül munkakörét súlyosan megszegő módon látta el feladatait, a szabályzat szerinti pénzkezelési rendet nem tartotta be. Az, hogy a felperes nem volt jelen amikor a valuta szabálytalanul kikerült a házipénztárból, nem mentesíti őt a pénztárfelelősség alól. Szabályos eljárás esetén ugyanis a pénztárkazetta kulcsát a felperesnek magánál kellett volna tartania, megbetegedés esetén pedig azt a gazdasági vezető számára kellett volna eljuttatnia. E mulasztást (munkavállaló neve) tanúvallomása is alátámasztotta.

[46] Az alperes fellebbezésében továbbra is felróta felperesnek, hogy az e-mail üzenetváltások során a munkakör átadással kapcsolatos információkat nem adott át az új munkáltatói jogkörgyakorlónak. Felperes nyilvánvalóan tudatában volt annak, hogy a

munkakörébe tartozó, pénztárkezeléssel kapcsolatos adatokat át kell adnia, erre azonban részéről nem került sor, a kommunikáció kizárólag a fizetésemelés követelésére terjedt ki. Az alperes ezért továbbra is felróta felperesnek az együttműködési kötelezettség megszegését. A külföldi valuta házipénztárba visszakerülésének körülményeit is szabálytalan pénzkezelésnek minősítette, melyért ugyancsak a felperes felelős. A pénzkezelési szabályzat betartása esetén ez a helyzet nem merülhetett volna fel.

[47] Az átadás-átvételi eljárás több hónapon keresztül elhúzódott, ennek oka volt az is, hogy felperes, valamint (könyvelő neve) egyaránt beteget jelentett. A megbízott vezető több témakörben nem tudott érdemben nyilatkozni, a táppénzre ment kollégáktól pedig nem kapott információt.

[48] Az alperes kérte figyelembe venni, hogy (igazgató 2 neve) tanúvallomása ellentmondásos, szembesítéskor a tanú megváltoztatta a pénzkiadásra vonatkozó, illetve a visszavétellel kapcsolatos nyilatkozatait. (Igazgató 1 neve) nem érdektelen, mivel vezetői megbízását nem hosszabbították meg, utóbb pedig munkaügyi perben is állt az alperessel. A tanúbizonyítás így aggályos, a tanúk és felperes közti összebeszélésére lehet következtetni. Ilyen bizonyítékokra érdemi döntés nem alapítható.

[49] A bíróság elmulasztotta vizsgálni azt is, hogy a 2021. december 31-i valutanyilvántartás szerint a pénztárban nem volt fellelhető lej. Ellentmondásos, hogy az előző évi záráskor még nem rendelkezésre álló valutát 2022. április 8-án mégis ki tudták adni a román gépkocsivezetőknek. A felperes felelőtlen és hanyag munkavégzése vezetett ide, hiszen, ha betartja a szabályokat, illetéktelen személyek nem férhettek volna hozzá a pénztárhoz. Felperesnek, mint pénztárosnak kötelezettsége a bizonylatolás, a nyilvántartási kötelezettségeit azonban elmulasztotta. Az ő feladata volt, hogy biztosítsa a pénztár és a beszámoló egyezőségének összhangját. Ezt a 2021 év végi záráskor elmulasztotta, így az átadás-átvételi eljárásban fel sem merült a valuta kérdése, csak akkor, amikor az visszakerült a házipénztárba 2022. júniusában. A felperes mulasztásai vezettek a helytelen pénztárkezelési gyakorlat kialakulásához. Alperes hangsúlyozta, a pénztári felelősség az egyik legszigorúbb felelősség a munkajogban, felperes által e körben elkövetett mulasztások, jogsértések rendkívüli súlyúak, megalapozták a rendkívüli felmondást.

[50] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult. Felperes egyúttal a Pp. 521. § (2) bekezdésre hivatkozással keresetfelemelést is bejelentett, további kárigényt érvényesítve, melynek összegszerű levezetését a II/d. pontban mutatta ki.

[51] A fellebbezési hivatkozásokat illetően felhívta a figyelmet; (igazgató 2 neve) saját maga nyilatkozta, hogy nem beszéli jól a magyar nyelvet, még tolmács alkalmazására is szükség volt a perbeli meghallgatása során. Ezzel kapcsolatban az alperes ellenvetést nem tett. A pénztárból történő pénzkivétel és pénzáadás megtörténtekor egyébként románul folyt a megbeszélés, így (igazgató 2 neve) biztosan értette, hogy kinek és milyen célból került sor a lej átadására. A felperes külön sérelmezte, hogy az alperes az ő terhére értékeli azokat az eseményeket, amelyek távollétében történtek. Az alperes által állított hanyag pénzkezelési gyakorlat bizonyítására nem került sor, a lej esetében az ő személy szerinti pénzkezelésével kapcsolatban anomália nem merült fel. Felperes megjegyezte, a pénzkazetta kulcsai nem magában a kazettában voltak, hanem egy rejtkehelyen, a kazetta pedig egy zárt szekrényben volt elhelyezve. Kérte figyelembe venni, hogy a kazetta kulcsai közül a másodpéldánynak az aktuálisan hivatalban lévő, intézményvezetői jogkört ellátó személy birtokában kellett volna lennie a pénzkezelési szabályzat szerint. A pénztárhoz csak az intézményben dolgozó illetékes személyek juthattak hozzá. Hangsúlyozta, a (könyvelő neve)vel kapcsolatos alperesi hivatkozások nem értelmezhetők, ő pénztárellenőri feladatokat látott el, a kimutatott készpénzkészlet meglétének ellenőrzése volt az ő feladata. Hozzá kellett volna legfeljebb a

kulcsokat eljuttatnia távolléte esetén, azonban ő is táppénzen volt a perbeli időszakban, így szabályszerű eljárás e körben sem merülhet fel.

[52] Az e-mail váltások kapcsán a felperes azt hangsúlyozta, hogy munkáltatói kérdés, érdeklődés hiányában neki nem volt adatátadási kötelezettsége, az új vezetőnek kellett volna felvilágosítás iránti igényét közölnie és ekkor konkrét kérdésekre tudott volna válaszolni. Ennek hiányában őt mulasztás nem terhelheti.

[53] A lejben kiadott pénzösszeg visszakerülése kapcsán hangsúlyozta, ez azt követően történt, hogy a kazetta kulcsai már az új igazgatóhoz kerültek, ezért e körben őt bizonyosan nem terhelheti felelősség amellet, hogy ez a kifogásolt esemény is távollétében történt. Az átadás-átvétel elhúzódsával kapcsolatban kérte figyelembe venni az új igazgató vallomását, melyből kitűnik, hogy ő nem ragaszkodott az átadás-átvétel során a jelenlétehez, és távolmaradása miatt magyarázatra sem tartott igényt.

[54] Kiemelte, őt nem terhelheti felelősség azért, hogy a lejben 2022. április 8-án más által kiadott valuta, illetve annak visszaadása közötti időszakban a pénz nem volt alperes birtokában. Valójában (igazgató 2 neve) adta ki szabálytalanul a valutát az ő távollétében. A tanúbizonyítás eredményét az elsőfokú bíróság helyesen értékelte, figyelembe véve azt is, hogy a tanúk szembesítése eredményre vezetett. A lej tényleges átadásának időpontját, körülményeit nem a bíróságnak kellett bizonyítania, hivatalbóli bizonyítás elmaradása nem kérhető számon a bíróságtól. Felperes valótlannak minősítette azt a fellebbezési állítást, hogy 2021. december 31-i valutanyilvántartás szerint a pénztárban nem volt fellelhető lej. Ezzel szemben maga az alperes csatolta a periratokhoz a címletezést is tartalmazó, 2021. december 31-i zárónyilvántartást. Annak mellékletéből következik, hogy 2022 áprilisában ez a valutamennyiség rendelkezésre kellett, hogy álljon. Az éves beszámolókból forintértékek szerepelhettek csak, valuta nem, annak összege a külön nyilvántartásból derül ki, mely a beszámoló melléklete.

[55] Összegezve álláspontját, felperes előadta, a fellebbezés jogi érvelésében valótlán tényállítások találhatók, érdemi jogi érveket az alperes nem sorakoztat fel, a fellebbezési állítások egyetlen jogszabályi hivatkozással sincsenek összhangban. Eljárási szabálysértés hiányában a hatályon kívül helyezésre irányuló másodlagos fellebbezési kérelem is alaptalan.

[56] A fellebbezési ellenkérelemre az alperes további észrevételt tett, melyben fenntartotta a fellebbezési kérelemben rögzített indokait, azokat ismételtelen részletesen ismertette. A keresetváltoztatás kapcsán pedig annak összecszerűségét és jogalapját is vitatva azt hangsúlyozta, hogy az alperes annak összecszerűségét nem dolgozta ki kellő részletességgel. Hiányolta továbbá, hogy a végkielégítés összege nem került levonásra.

[57] A felperes fentieket követően benyújtott, 8. sorszám alatti beadványában a másodfokú tárgyalás megváltoztatott időpontjára tekintettel módosította a Pp. 521. § (2) bekezdésén alapuló keresetváltoztatását akként, hogy az elmaradt munkabér címén megítélendő marasztalás összegét 793 976 forinttal kérte felemelni. Ekként ezen a jogcímen 3 124 377 forint felemelt összegű alperesi marasztalást kért, melyet a 2024. január 23-ára kitűzött tárgyalás időpontjáig terjedő számítással az alábbiak szerint vezetett le:

..

2023.06.01-től 2023.12.31-ig havi 460 800 Ft jövedelemtől eselés		3 225 600 Ft
2024.01.01. és 01.23. közötti időre, 16 munkanapra és 1 fizetett munkaszüneti napra számított elmaradt jövedelem (17x20 035 Ft)		340 595 Ft

összesen:		3 566 195 Ft
Elmaradt jövedelmet csökkentő tényezők:		
2023.06.01. és 2023.11.30. közötti időszakban elért munkabér, havi 148 200 Ft-tal		889 200 Ft
2023. decemberben elért munkabér, havi 163 000 Ft-tal		163 000 Ft
2024.01.01. és 01.23. közötti időszakban, 16 munkanapra és 1 fizetett munkaszüneti napra elérhető munkabér (17x7 087 Ft)		120 478 Ft
2023.06.01. és 10.30. között folyósított havi 194 700 Ft rokkantsági ellátás		973 500 Ft
2023. novemberében folyósított visszamenőleges ellátás		66 440 Ft
2023.11.01. és 12.31. közötti időszakra folyósított havi 200 830 Ft ellátás		401 660 Ft
2024.01.01. és 01.23. közötti időszakra (23 naptári nap) folyósított rokkantsági ellátás (23x6 867 Ft)		157 941 Ft
összesen:		2 772 219 Ft

...

[58] Az elsőfokú ítélet meghozatala és a kitűzött fellebbezési tárgyalás napja közötti időszakra nézve a két összeg különbözeteként 793 976 forint kárra alapította a felemelt igényét. A másodfokú eljárási költségét 101 149 forint összegben számította fel.

Az ítéltábla döntésének indokai

[59] A fellebbezés alaptalan.

[60] A Pp. 370. § (1) bekezdés szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre és ellenkérelemre, az abban foglaltak által megszabott korlátok között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a Pp. 371. § (1) és (2) bekezdésében megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[61] Az alperes fellebbezésében nemcsak az elsőfokú ítélet érdemi megváltoztatását, hanem annak hatályon kívül helyezését is kérte. Ezért az ítéltáblának a Pp. 383. § (1) bekezdésre figyelemmel elsődlegesen abban kellett állást foglalnia, történt-e az elsőfokú eljárás során olyan lényeges eljárási szabálysértés, amely indokoltá tenné az eljárás megismétlését, új határozat hozatalát.

[62] Az alperes fellebbezésében összefoglalóan eljárási és anyagi jogi megítélés alá tartozó hibákat egyaránt állítva felrőta az elsőfokú bíróságnak, hogy a tanúbizonyítást tévesen

értékelte, a tényállást nem állapította meg teljeskörűen, illetve abból okszerűtlen következtetésre jutott, emiatt ténybeli és jogi érvelés szintjén egyaránt jogszabálysértő döntést hozott.

[63] E fellebbezési hivatkozásokat illetően az ítéltábla szükségesnek tartja az eljárás szabályszerűségének felülbírálatával kapcsolatos felülbírálati jogkör, valamint az anyagi jognak való megfelelést biztosító felülbírálati jogkör elhatárolását. A Pp. 369. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbíráhatja az elsőfokú bíróság eljárásának szabályszerűségét. Ez elsősorban a fellebbező kérelmére történhet, a fellebbezésben meg kell jelölni az állított eljárási jogszabálysértést, amelyre a fellebbező a fellebbezését alapítja. A másodfokú bíróság főszabály szerint csak ezt vizsgálhatja. Ebben az esetben olyan lényeges eljárási szabálysértés szolgálhat a Pp. 369. § (1) bekezdés szerinti felülbírálat alapjául – és vonhatja maga után a Pp. 381. § jogkövetkezményét –, amely az elsőfokú eljárás megismétlését, kiegészítését azért teszi szükségessé, mert az ügy érdemi eldöntésére kihatott és annak orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges vagy nem észszerű. Ettől eltérően az anyagi jognak való megfelelés vizsgálatát a Pp. 369. § (3) bekezdés a)-c) pontjaiban írt esetekre vonatkoztatja, a fellebbezőnek e körben azt az anyagi vagy eljárásjogi jogszabálysértést kell megjelölnie, amelyre a fellebbezését alapítja és amelyek kihatnak a számára sérelmes érdemi döntésre. Az anyagi jogi felülbírálat során tehát a bizonyítás eredményének okszerűségét kell vizsgálni, továbbá azt, hogy ez alapján helyes tényállás megállapítás történt-e, illetve a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságtól eltérő jogkövetkeztetés levonásával a megállapított tényeket másként minősítheti.

[64] Az alperesi fellebbezésből olyan eljárási szabálysértésre hivatkozás nem tűnik ki, amely a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkör alkalmazását indokolná, ennek megfelelően az érdemi felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokainak Pp. 110. § (3) bekezdés szerinti tartalmi értelmezésére – az ítéltábla egyfelől a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörben vizsgálta azt, hogy a bizonyítás eredményének okszerűtlenné minősítésével a tényállás módosításra szorul-e, másfelől az anyagi jogi érdemi felülbírálat körében a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja alapján vizsgálendő volt, hogy az elsőfokú bíróság helyesen jutott-e arra a következtetésre, hogy a felperes munkaviszonyának felmondása jogellenes volt.

[65] A már említett Pp. 369. § (3) bekezdés a) és c) pontjaiban írtaknak megfelelően az érdemi felülbírálathoz tartozóan kellett az ítéltáblának állást foglalni a bizonyítás eredményének okszerűsége, a tényállás kiegészítésének esetleges szükségessége, valamint a megállapított tényekből való jogi következtetés levonásának helyessége tárgyában, mivel ezek a bíróság anyagi jogi jogalkalmazási tevékenységéhez tartozó kérdések.

[66] A Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja lehetővé teszi, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletben megállapított tényállást módosítsa, kiegészítse, ha a bizonyítás eredményét okszerűtlenné minősíti. A mérlegelés akkor okszerűtlen, ha az ítéletben rögzített tényállás irratellenes, illetőleg, ha az elsőfokú bíróság az adott bizonyítékok alapján nem juthatott volna az általa elfogadott következtetésre, vagyis a tényállás megállapítása során logikai hibát vét. Abban az esetben azonban, ha a beszerzett bizonyítékok értékelésének eredményeként a logika szabálya szerint lehetséges volt az adott tényállás megállapítása, a másodfokú bíróság azt akkor sem bírálhatja felül, ha maga egyébként a bizonyítékok mérlegelése alapján más következtetésre jutott volna. Ez ugyanis a bizonyítékok másodfokú eljárásban történő felülmérlegelésének tilalmába ütközik. Nem elegendő azonban az okszerűtlen mérlegelésre általánosságban hivatkozni, konkrétan meg kell jelölni, hogy a bíróság milyen bizonyítékból vont le okszerűtlen következtetést, illetve milyen bizonyítási hiányosságok miatt nem tekinthető az ítélet megalapozatlannak.

[67] A tényállás megállapítást kifogásoló fellebbezési hivatkozással ellentétben az ítéltábla a tényállás alapjául szolgáló bizonyítékok értékelése körében nem talált az elsőfokú ítélet tényállásában okszerűtlenséget okozó logikai hibát. A tanúbizonyítás során egyetlen ellentmondás merült fel, (igazgató 2 neve), valamint (igazgató 1 neve) vallomásai voltak eltérőek a házipénztárból történt 2022. április 8-ai pénzkivétel körülményeit illetően. Ez az ellentmondás a tanúk szembesítésével feloldásra került, így a már egybehangzó tanúvallomások tényállás alapjául szolgáló bizonyítéknak tekinthetők. A tanúvallomások azért sem vetnek fel aggályt, mivel az említett tanúk lényegében saját maguk elismerték, hogy a felperes távollétében, az ő értesítése nélkül a szabálytalan pénztárkezelési gyakorlatot elfogadva és alkalmazva végeztek szabálytalan pénzkiadást. Ilyen értelemben saját magukra nézve tettek terhelő vallomást a pénzkezeléssel kapcsolatos kötelezettségszegést illetően.

[68] A fellebbezésben említett tanúvallomások értékelését illetően az ítéltábla külön hangsúlyozza, hogy a Pp. 279. § rendelkezései a bizonyítás eredményének a bíróság szabad meggyőződés szerinti mérlegelését tartalmazó szabályait az elsőfokú bíróság nem sértette. A bizonyítékok szabad mérlegelési körébe tartozik az a kérdés is, hogy a tanút mennyiben tartja a bíróság elfogultnak vagy érdekeltnek, és ez mennyiben hat ki a tanúvallomás bizonyító erejére. A bíróság állapítja meg a tanúvallomás, mint bizonyítási eszköz hitelességét, annak fokát, bizonyító értékét. Értékeli a tanúvallomás hitelt érdemlő voltát és összehasonlítja más bizonyítékokkal, így nemcsak egyenként, hanem összességében is értékeli a rendelkezésre álló bizonyítékokat, összehasonlítja azok bizonyító értékét. Figyelembe veszi összefüggéseiket, esetleges ellentmondásaikat és ennek eredményeként alakítja ki a valóságról szerzett meggyőződését, amelyet ténymegállapítások formájában rögzít a határozata indoklásában. A szabad mérlegelés eredményében megnyilvánuló bizonyosság nem lehet szubjektív vélemény, hanem objektíven megalapozottnak kell lennie (a Polgári perrendtartást és kapcsolódó jogszabályok kommentárja, HVG-Orac Kiadó, Budapest, 2018., 1191-1192. oldal).

[69] Mindezt összegezve az ítéltábla azt állapította meg, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helyes értékeléssel fogadta el a tényállás alapjául szolgálóknak, így a tényállás megállapítás kapcsán érdemi hiba az elsőfokú bíróság részéről nem történt. A bíróság a bizonyítás eredményét okszerűen vette tényállás alapjául, az nem szorul módosításra, kiegészítésre. Az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati lehetőség alkalmazását nem találta szükségesnek.

[70] Az ítéltábla a továbbiakban abból a szempontból vizsgálta az elsőfokú ítélet anyagi jognak való megfelelőségét, hogy a megállapított tényállásból az elsőfokú bíróság helytálló jogkövetkeztetést vont-e le, a megállapított tények eltérő minősítésre szorulnak-e. E kérdésekben való állásfoglalás ugyancsak az érdemi felülbírálat részét képezik a tekintetben, hogy a felperessel közölt azonnali hatályú felmondás jogellenességét helytállónan állapította-e meg az elsőfokú ítélet és abból a további jogkövetkezményeket helytállónan vont-e le. E körben az alperes által közölt azonnali hatályú felmondás indokait az Mt. 66. §-hoz kapcsolódó bírói gyakorlatot összegző 4/2017. KMK véleményben foglaltak figyelembevételével kellett vizsgálni. Eszerint a felperes munkaviszonya megszüntetésének jogszerűsége körében abból a szempontból kellett az azonnali hatályú felmondást értékelni, hogy az ott megjelölt indokok valósak, okszerűek, az indokolás megfelel-e a világosság követelményének. Itt hangsúlyozza az ítéltábla azt az elsőfokú bíróság által is helyesen rögzített elbírálási kitételt, hogy szigorúan az írásbeli felmondásban rögzített indokok köre tehető a munkaügyi perben elbírálás tárgyává, azok utóbb nem bővíthetők ki újabb indokokkal (MK 95. számú állásfoglalás III. pont). Ennek megfelelően az elsőfokú bíróság helyesen mellőzte a bizalomvesztéssel kapcsolatos perbeli felhozott alperesi hivatkozás vizsgálatát, ez az indok nem tehető a perbeli jogvita részévé, nem támaszthatja alá az azonnali

hatályú felmondás megalapozottságát. Az említett indokon kívül a felmondásban szereplő, a szigorú számadású nyomtatványok kezelésének, illetve a lezárt nyilvántartás átadásának elmulasztásával kapcsolatos indokot az elsőfokú bíróság az Mt. 78. § (2) bekezdésében rögzített határidő elmulasztása miatt elkésztettnek tekintette és érdemi vizsgálatra ezért talált alkalmatlannak. Erre nézve a fellebbezés azonban egyáltalán nem tartalmazott hivatkozást, ezért ezen indokkal kapcsolatos érdemi felülbírálatra sem tért ki az ítéltábla, figyelemmel a Pp. 370. § (1) bekezdés fentiekben már idézett felülbírálati jogkört korlátozó előírására.

[71] A már említett indokolásbeli elvárásnak megfelelően a felmondás akkor felel meg a világos indoklás követelményének, ha abban a munkavállaló terhére írt kötelezettségszegésben vagy mulasztásban megvalósuló és bizonyítható objektív tények konkrétan nevesítésre kerülnek (BH2020. 308 szám alatt közzétett eseti döntés). Az alperes felmondása e feltételeknek azon indokok esetében felelt meg, melyből a felmondást megalapozó felperesi kötelezettségszegésnek tekintett magatartás egyértelműen megállapítható. Ilyen indok volt, hogy az alperes pénztárkezelési munkaköri kötelezettségszegésként rótta fel a felperesnek azt, hogy a pénztár kulcsainak szabálytalan kezelése miatt a tényállásban pontosan körülírt módon, az ott meghatározott valutaösszeg felperes távollétében kikerülhetett a pénztárból. Emellett a világosság követelményének megfelelően rögzíti a felmondás azt az okot is, hogy a felperes munkakör átadás-átvétel kapcsán a vezetői megkeresésektől való elzárkózás folytán nem adott megfelelő információkat és ezzel a munkáltatóval való együttműködési kötelezettségét szegte meg a 2022. április 11-től június végéig tartó időszakban.

[72] E két felmondási indok valóságát és okszerűségét kellett a továbbiakban vizsgálni az ítéltáblának a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pont szerinti jogkörben eljárva. A felmondás indokolásával kapcsolatban irányadó a Kúria MK 95. számú állásfoglalása, mely szerint a felmondási indok valóságának követelménye azt jelenti, hogy a tényeknek meg nem felelő indokolás esetén a munkáltatói felmondás nem fogadható el. A felmondási oknak a valóság mellett okszerűnek is kell lennie, a tényeknek megfelelő felmondási indokok okszerűségéből lehet ugyanis megállapítani azt, hogy az adott esetben a munkavállaló munkájára a munkáltatónál felhozott indok következtében már nincs szükség, az okszerűség teszi megalapozottá tehát a munkáltatói nyilatkozatot, melynek célja a munkaviszony megszüntetése (BH2001. 395 szám alatt közzétett eseti döntés).

[73] Az érdemi felülbírálat körébe eső két indok közül a munkáltatóval való együttműködés kötelezettségének megszegését az elsőfokú bíróság álláspontjával egyetértve az ítéltábla sem találta megállapíthatónak a felperes esetében. Az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos indokolásával egyetértve az ítéltábla azt is lényegesnek tekintette, hogy a felperes ebben az időszakban betegállományban, táppénzen volt, mely tény orvosi igazolások támasztják alá, és amelyet (a felperes keresőképtelen állapotát) a munkáltatói jogkör gyakorló sem vont kétségbe, azt elfogadta. Ilyen körülmények között a felperes nem köteles munkaköri kötelezettsége körébe eső tevékenységet végezni, nyilatkozatokat tenni. Valójában tehát még abban az esetben sem állt volna fenn a betegállományban lévő felperes esetében tájékoztatás adással kapcsolatos kötelezettség, ha őhozza konkrét kérdésekkel fordult volna az új munkáltatói jogkörgyakorló. Ezzel kapcsolatos kötelezettségek a munkaképesség válás után lennének csak számon kérhetők rajta (hasonlóan: BH2007. 96, valamint EBH2006. 1538 számon közzétett eseti döntések).

[74] A pénztárkezeléssel kapcsolatos szabálytalanságokat – mint a másik érdemben vizsgálandó felmondási indokot – illetően az ítéltábla szükségesnek tartja az elsőfokú ítélet [58] bekezdésében rögzített jogi álláspontot annyiban kiigazítani, hogy a kialakult szabálytalan gyakorlat nem kizárólag az alperesi munkáltató terhére értékelendő. Helyes a tényállásból kiindulópontként levont megállapítás, hogy az alperesnél a pénzkezelésnek az

irányadó szabályzattal és az elemi gondosság követelményével is szemben álló gyakorlat alakult ki. Ez azonban a pénzkezelési munkaköri kötelezettséget vállaló felperesi alkalmazott felelősségi körébe tartozik, elsősorban a pénztárkazetta kulcsaihoz való hozzáférés lehetőségének megengedése a felperesnek felróható munkaköri kötelezettségszegés körében értékelendő.

[75] Az, hogy ez a kötelezettségszegés azonnali hatályú felmondás alapjául szolgálhat-e, az Mt. 78. § (1) bekezdésben írt feltételek szempontjából kellett vizsgálni. Az említett jogszabályhely (1) bekezdés a) pontja szerint a munkáltató a munkaviszonyt azonnali hatályú felmondással akkor szüntetheti meg, ha a munkavállaló a munkaviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan vagy súlyos gondatlansággal jelentős mértékben szegi meg. A jelen esetben lényeges kötelezettségszegés történt az objektív pénztárfelelősséggel tartozó felperes esetében. A további két konjunktív feltétel vizsgálata során abban kellett állást foglalni, hogy súlyos gondatlanságnak minősült-e ez és jelentős mértékű kötelezettségszegésnek tekinthető-e.

[76] Az ítéltábla ebből a szempontból vette figyelembe azt a perbeli többléttényállási elemet, hogy a pénztárkezelési szabályzatban előírt lényeges kötelezettségek megszegését a munkáltatói jogkör gyakorló, a korábbi időszakban nemcsak, hogy eltűrték, hanem maguk is a szabályzattal ellentétes gyakorlatot folytattak a kulcskezelést illetően. Ezt támasztja alá a felperes perfelvételi tárgyaláson tett – alperes által nem vitatott – azon nyilatkozata, mely szerint a kialakult kulcstárolás szabálytalan gyakorlatáról (igazgató 2 neve) nemcsak tudott, hanem ő maga is oda tette a kulcsot a pénztárkazetta kezelés esetén (Gyulai Törvényszék 5.M.70.051/2022/12. számú jegyzőkönyv 3. oldal, alulról a 4. bekezdés). (igazgató 2 neve) ezt kifejezetten megerősítette tanúvallomásaiban (Gyulai Törvényszék 5.M.70.051/2022/13. sorszámu jegyzőkönyv, 5. oldal, alulról 2. bekezdés). Az a többléttényállási elem, hogy a munkáltató képviselője által is alkalmazott szabálysértő gyakorlat történt a pénztárkazetta kulcskezelését illetően, a felperes esetében a kötelezettségszegés mértékének súlyosságát oly mértékben enyhíti, hogy az a konjunktív feltétel nem áll fenn, hogy a kötelezettségszegése jelentős mértékűnek minősíthető legyen. Az azonnali hatályú felmondás ezen feltétel hiánya miatt pedig jogellenesnek minősül.

[77] A kifejtett indokolásbeli kiigazítás mellett az elsőfokú bíróság érdemben helyes jogkövetkeztetést tartalmazó ítéletét a jogalap tekintetében az ítéltábla a Pp. 383. § (2) bekezdésre történt hivatkozással helybenhagyta.

[78] A marasztalási összeg megváltoztatására a Pp. 521. § (2) bekezdése által lehetővé tett kereset-felemlés miatt került sor. A Pp. említett szabálya biztosítja a felperes számára, hogy a másodfokú eljárás folyamán felemelje az elmaradt munkabér követelését, melyet a perfelvételt lezáró végzés meghozatalát követően az ítélet jogerőre emelkedéséig számíthat fel. A jelen esetben az említett eljárási szabálynak megfelelően került sor tételes levezetéssel a többletkövetelés meghatározására, az annak összegszerűségét általánosságban kétségbe vonó alperesi állásponttal ellentétben az ítéltábla a tételesen levezetett számítást követhetőnek és megalapozottnak találta, így a 2023. június 1. napjától 2024. január 23-ig terjedő időszakra, elmaradt jövedelemmel kapcsolatos felperesi igényre vonatkozó számítást elfogadta. Ennek megfelelően az alperest terhelő marasztalás összegét az említett jogcímen 3 124 377 forintra felemelte.

[79] Az alaptalanul fellebbező alperes a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján köteles a felperes jogi képviseletével kapcsolatos másodfokú eljárási költségének megtérítésére, annak összegét a felperes a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján reális összegben számította fel. A kereset-felemléshez kapcsolódóan felperesi költségfeljegyzési jog folytán le nem rótt illeték, valamint az alperes által le nem rótt fellebbezési illeték az

állam terhén marad, figyelemmel az alperes személyes illetékmentességére [Pp. 102. § (6) bekezdés].

Szeged, 2024. január 23.

Dr. Bálint Attila s.k.
a tanács elnöke

Dr. Dobler László s.k.
előadó bíró

Dr. Telegdy Gergely s.k.

...